

1. Obiekt

RUINY ZAMKU

2. Czas powstania

wzm. 1242; mur. 2 poł. XIV;
przeb. ren. 1562, odbud. 1617-30;

3. Miejscowość

**STARA
KAMIENICA**

4. Adres

Stara Kamienica;

nr działki 69/9

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat Jelenia Góra

gmina Stara Kamienica

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Altkemnitz, Alt Kemnitz (Kr. Hirschberg)
(w daw. źródłach także Chemnice,
Kemnitz, Kempnitz, Kemmenicz, od 1765
Alt Kemnitz, Alt Kamitz, Kamieniec);

7. Przynależność administracyjna 1.04.1975 r

województwo wrocławskie

powiat Jelenia Góra

8. Właściciel i jego adres

skarb państwa – AWR SP OT/W-w;
w trakcie przejmowania przez gminę;

9. Użytkownik i jego adres

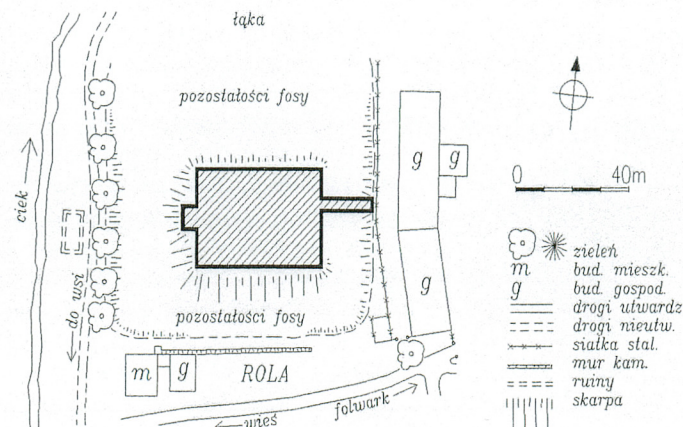
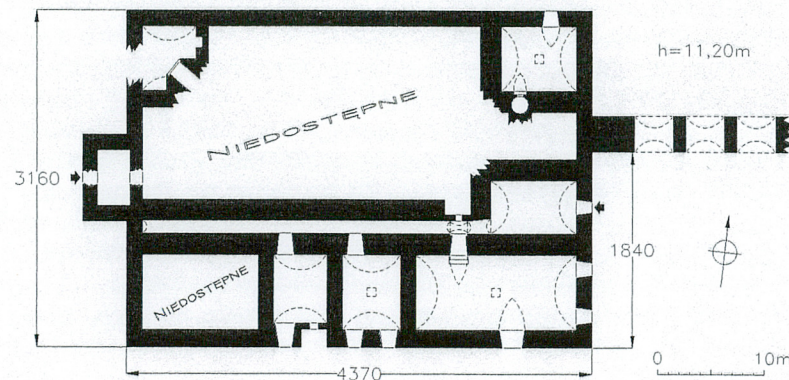
nieużytkowany, ruina;

10. Rejestr zabytków

A/762/

nr1424..... data23.09.1965.

11. Zdjęcie, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Stara Kamienica to jedna z najstarszych miejscowości Kotliny Jeleniogórskiej, której początki wg podań odnoszą się do X w., kiedy to istniał tu gród, strzegący granicy polsko-czeskiej. Na temat najstarszej historii zamku kamienieckiego istnieje wiele sprzecznych źródeł, np. wg kroniki Trautmanna Kamienica została założona przez Bolesława Chrobrego w 1004. Powszechnie przyjmuje się, na podstawie, prawdopodobnie sfałszowanego dokumentu, z dnia św. Jana Chrzciciela 1242 r., że murowany zamek został wybudowany dla księcia Henryka II Pobożnego przez Sibotho Schoffa, protoplastę rodu Schaffgotschów, który był tu kasztelanem. Dokument jest aktem darowizny, w którym książę Bolesław Rogatka nadaje zamek w posiadanie zasłużonemu dla rodziny książęcej Sibotho Schoffowi. Od tego czasu zamek przez wiele lat pozostaje w rękach różnych linii rodu Schaffgotschów, stając się jego gniazdem rodzinnym. Wśród właścicieli wzmiankowani są po Sibotho Schoffie: Johannes, Heinrich, Ulrich (założyciel linii śląskiej) i Eberhard (założyciel linii niderlandzkiej), Gotsche I († 1380), Gotsche II († 1419), Johann, używający już nazwiska Schaffgotsch († 1464), bezdzietni Heinze i Peter (†† 1500, 1503), z którymi wygasła linia kamieniecka rodu, Ernst v. Schaffgotsch (brat przyrodni poprzedników), Caspar (1525), Caspar II († 1572), od 1614 Hans Ulrich II (syn kuzyna Christopha z Chojnika, * 1595). W 1562 r. nastąpiła renesansowa przebudowa starego zamku, jej świadectwem były jeszcze w XIX w. płyciny umieszczone nad bramą wieży z wrytą datą przebudowy i płaskorzeźbionymi wizerunkami ówczesnych właścicieli. Pozostałościami tej przebudowy są dziś kamienne obramienie fasciowe okna wsch. i fragment tynkowej dekoracji w podłuchu okna zach. 20 sierpnia 1615 r. zamek został aż do fundamentów zniszczony przez pożar, ocalały tylko stajnie i stodoły. Odbudowę zamku przeprowadzono w l. 1617–30 a Hans Ulrich ponownie urządził tu swoją główną siedzibę. W czasie wojny 30-letniej Hans Ulrich, protestant, oskarżony o zdradę, został stracony a jego wszystkie dobra skonfiskowane. Po przejściu spadkobierców na katolicyzm część dóbr została im zwrócona, jednak Starą Kamienicę sprzedano wcześniej (1641) węgierskiemu hrabiemu Nicolasowi Palfy'emu, który po zakończeniu wojny odsprzedał posiadłość hrabiemu von Zierotin und Lilgenau. Częste zmiany właścicieli w XVII i XVIII w. przyczyniły się do upadku budowli. W 1758 r. nastąpił kolejny pożar, po którym zamek został definitywnie opuszczony. Przez krótki czas właścicielami majątku byli kupiec Schmidt z Jeleniej Góry (1756) i hr. V. Röder (1786), aż w 1790 r. kupił go tajny radca dworu saskiego, hr. v. Bressler. W posiadaniu Bresslerów majątek i ruiny starego zamku przetrwały do czasów II wojny światowej. W XIX w. miejscowość zaczęła cieszyć się popularnością a ruiny zamku stanowiły atrakcję turystyczną. Wg relacji mieszkańców, w czasie II wojny, w pomieszczeniach piwnic Niemcy trzymali więźniów. W czasach powojennych obszar dawnego majątku przejęła RSP, która wykorzystywała częściowo ruiny zamkowe jako pomieszczenia magazynowe. Obecnie resztki budowli całkowicie zapomniane, trudno dostrzegalne przez gęstą roślinność, ulegają stopniowej destrukcji.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA. Stara Kamienica — stara, długa, duża wieś w dolinie rzeki Kamienicy, położona 15 km na zach. od Jeleniej Góry. Miejscowość dała nazwę obniżeniu śródgórskiemu, znajdującemu się między Wysoczyzną Rybnicy na pd.-wsch., Grzbietem Kamienieckim na pd., Przedgórzem Rębiszowskim na zach. i Wzniesieniami Radoniowskimi na pn. Stara Kamienica — siedziba gminy od 1973 r — ma gęstą zabudowę, ciągnącą się południkowo, która łączy się na pd. z zabudowaniami Kromnowa a na pn. — Barcinka. Jest także lokalnym węzłem komunikacyjnym — przez wieś przebiega droga z Barcinka do Piastowa, łącząca dwie ważne szosy, prowadzące z Jeleniej Góry do Zgorzelca i do Lwówka Śl. Z drogą tą krzyżują się liczne drogi o lokalnym znaczeniu, umożliwiające komunikację z sąsiednimi miejscowościami: Rybnicą, Kopańcem, Nową Kamienicą, Kromnowem. Wieś rozciąga się na rozległym, pofałdowanym terenie, ku pd. wciskając się w zwężającą się dolinę rzeki. Otaczają ją malownicze wzniesienia, pokryte użytkami rolniczymi i terenami leśnymi (największy z nich, tzw. Zrąbany Las, oddziela Starą Kamienicę od Kotliny Jeleniogórskiej).

Ruiny zamku usytuowane są na niewielkim obszarze w centrum wsi, leżącym po zach. stronie głównej szosy. Jego granice wyznaczają drogi: pd. — szosa do Nowej Kamienicy, wsch. — dawna droga folwarczna, prowadząca do głównej szosy i zach., nieutwardzona, stanowiąca dojazd do zabudowań gosp. spółdzielni produkcyjnej. Resztki budowli, trudno dostępne, zarośnięte gęstwą zarośli, drzew i pokrzyw znajdują się na niewielkiej wyspie, otoczonej zagłębieniem — pozostałością dawnej, głębokiej fosy. Od zach., pd. i wsch. towarzyszą im, nieco oddalone, pozostałości dawnego zespołu dworskiego wraz, z wybudowanym na jego terenie nowym osiedlem mieszkaniowym. Idąc drogą zach., zmieniającą się potem w ścieżkę, dotrzeć na tyły kościoła parafialnego.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany. *Ściany zewnętrzne* murowane z kamienia: kamień polny, łupek, otoczaki, pojedyncze długie ciosy piaskowca (na narożach wieży, od zach.), z niewielkim dodatkiem cegły pełnej, przede wszystkim w wykończeniu otworów; także późniejsze naprawy i uzupełnienia murów wykonane w cegle pełnej (część z nich przeprowadzona prawdopodobnie w czasie ostatniej wojny, w celu przystosowania pomieszczeń piwnicznych do pełnienia funkcji cel więziennych dla jeńców oraz w czasach powojennych, kiedy część pomieszczeń użytkowana była jako magazyny). Mury wieży i części pomieszczeń piwnic z zachowanymi wewnętrznymi tynkami, widoczne również ślady tynków zewnętrznych (wieża). Detal architektoniczny zachowany w bardzo niskim stopniu: kamienny — obramienia otworów (renesansowe okno w ścianie wsch. wieży i wejście wsch., prowadzące do pomieszczeń piwnicznych) i tarcze otworów strzelniczych w pn. i pd. ścianie wieży oraz modelowany w tynku — resztki renesansowej dekoracji w nadprożu okna zach. wieży.

Ściany wewnętrzne murowane z różnorodnego kamienia, z przewagą drobnego łupka, ze śladami tynków wewnętrznych w większości pomieszczeń; brak zachowanych elementów wewnętrznego detalu architektonicznego.

Sklepienia i stropy. Nie zachowały się przekrycia pomieszczeń wieży, widoczne są jednak ślady dawnych murowanych sklepień 1-szej i 2-giej kond., w postaci ceglanych fragmentów łuków u nasady sklepień. Dostępne pomieszczenia kondygnacji piwnic przesklepione kamiennymi sklepieniami kolebkowymi, sale nakryte nisko spływającą kolebką pełnołukową, niektóre z nieregularnymi lunetami nad otworami drzwiowymi lub okiennymi, korytarz — kolebką odcinkową.

Wieżba dachowa. Wieżba dachowa nie zachowała się nad żadną z części ruin zamkowych.

Pokrycie dachowe. Nie zachowane; sklepienie piwnice porośnięte z wierzchu trawą, zaroślami, drzewami, pomiędzy którymi widoczne fragmenty pokrycia z zaprawy cementowej i izolacji smołowej (prawdopodobnie efekt prac adaptacyjnych z czasów wojennych i powojennych).

Posadzki i podłogi. We wszystkich pomieszczeniach zasypane; w kond. piwnic posadzki ziemne, w wieży nie zachowane.

Schody. *Schody zewnętrzne.* Nie zachowały się żadne elementy komunikacji pionowej zewnętrznej.

Schody wewnętrzne. Pomieszczenia piwniczne na nieznacznie różniących się poziomach, wyrównywanych przez pojedyncze, kamienne proste stopnie; jedynym śladem regularnego, prostego ciągu schodowego może być, w większej części zasypanej, ukośny korytarzyk w pn.-zach. pomieszczeniu piwnicznym.

Otwory. *Otwory okienne.* Ściany wsch. i zach. wieży przeprute w górnych kond. dużymi prostokątnymi przysadzistymi

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa pow. zabudowy 1 480 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne zamek wodny	17. Użytkowanie obecne ruiny
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja ⇒ brak informacji i dokumentacji technicznej, świadczących o jakichkolwiek pracach, prowadzonych w ruinach w czasach powojennych; z informacji uzyskanych od mieszkańców można jednak wnioskować, że w czasie ostatniej wojny oraz w czasach użytkowania ruin przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną, prowadzono drobne prace adaptacyjne i naprawcze, pozwalające na użytkowanie pomieszczeń piwnicznych (w czasie wojny przetrzymywano tu więźniów, po wojnie piwnice użytkowane były jako magazyny); ⇒ i tak, wydaje się, że wzmocniono sklepienia, wiążąc je z zewnątrz zaprawą cementową, którą zaizolowano lepikiem; widoczne są również ślady przeróbek piwnicznych otworów okiennych (elew. pd. piwnic); ⇒ w l. 70-tych zamontowano nad wejściem wieży kamienną tablicę z rytym napisem, określającym nazwę i datą budowy zamku, jej rozbite resztki leżą w zaroślach obok wieży;		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) budowla pozostaje w ruinie od 2 poł. XVIII w. (opuszczona po pożarze w 1758 r), stopniowo popadając w coraz większą destrukcję; do czasów współczesnych zachowały się ściany zewnętrzne wieży zach. i rozciągające się na wsch. od niej ściany obwodowe dawnego zamku, zachowane na poziomie piwnic; kondygnacja piwnic z zachowanymi sklepieniami i dostępnym pd. traktem pomieszczeń oraz z częściowo dostępnymi, pojedynczymi pomieszczeniami traktu pn. (narożne) i korytarzem piwnicznym; od wsch. przetrwał, częściowo zrujnowany 3-przęsłowy kamienny most przez fosę, prowadzący na poziom 1-szej kond. dawnego zamku; kondygnacja piwnic porośnięta z wierzchu gęstwiną krzewów, drzew i chwastów, z licznymi, ukrytymi w niej wyrwami i dziurami w sklepieniach; mury wieży mocno osłabione konstrukcyjnie, nie związane wieńcem, z licznymi ubytkami w koronie i w partiach otworów, zagrożone są zawaleniem; w wieży brak sklepień, otwory okienne i drzwiowe w znacznym stopniu zniekształcone, pozbawione obramień (poza jednym); obiekt pozostaje nie zabezpieczony i nie ogrodzony (dostęp utrudnia w sposób naturalny tylko dawna fosa, zarośnięta wysokimi pokrzywami), co stwarza zagrożenie dla przebywających w pobliżu ludzi;	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie ⇒ zabezpieczenie i ogrodzenie ruin, zaopatrzenie w tabliczkę informacyjną; ⇒ przeprowadzenie prac zabezpieczających i niezbędnych działań, przekształcających obiekt w stałą ruinę, udostępnioną do zwiedzania: <ul style="list-style-type: none"> ◆ usunięcie zbędnej roślinności; ◆ wzmocnienie i zabezpieczenie sklepień kondygnacji piwnic; ◆ wzmocnienie murów wieży (uzupełnienie ubytków murów, przemurowanie otworów, podmurowanie ścian, związanie ich wieńcem); ◆ uprzątnięcie pomieszczeń piwnicznych, ich zagospodarowanie (funkcje gastronomiczno-rekreacyjne); ◆ remont kamiennego mostu wsch.; ◆ uporządkowanie fosy; 	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p>	<p>24. Uwagi różne.</p> <hr/> <p>25. Opracował</p> <p>tekst ALMA PHU Jacek Sawiński 13.07.00</p> <p>plany i rysunki ALMA PHU Jacek Sawiński 13.07.00</p> <p>zdjęcia ALMA PHU Jacek Sawiński 13.07.00</p> <p>miejsce przechowywania negatywów: archiwum autora</p> <p>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego</p>
<p>22. Bibliografia</p> <p>Schles. Prov. Blätter, 1831, Bd. 94, S. 12, 13; K.A. MÜLLER, Vaterländische Bilder i. Einer Gesch. u. Beschr. ..., Glogau 1837, S. 491–498; J.G.KNIE, Alph.-stat.-topogr. Übersicht der Dörfer, Flecken ... , 1845, S. 281; C.F. MOSCH, Das Riesengebirge, seine Thäler ... , Leipzig 1858; Die Rittergüter u. selbstständigen Gutsbezirke ... , Breslau 1870; T. EISENMÄNGER, Der Kr. Hirschberg. ... , Hirschberg 1879; H. LUTSCH, Verzeichnis ... , Bd. III, Breslau 1891, S. 466; V. SCHÄTZKE, Schl. Burgen u. Schlösser., Schweidnitz 1912, S. 76; K. SCHMIDT, Bilder aus der Heimatgesch. D. Hirschb. Thales., Hirschb. 1924; Über Altkemnitz zu den Bibersteinen., [w:] Rund um Lauban., Bd. 4, 1939; B. GUERQUIN, Zamki śląskie., W-wa 1951, str. 74; Cenniejsze zabytki woj. wrocławskiego., Z.VI, w-w 1964, str. 32 M., T. KALETYNOWIE, J. LODOWSKI, Grodziska wczesnośredniowieczne ... , 1968; B. GUERQUIN, Zamki w Polsce., W-wa 1974, str. 270; H. WECZERKA, Handbuch der hist. Stätten – Schlesien., Stuttgart 1977, S.4–5; J. PILCH, Zabytki arch. Dolnego Śląska., W-w 1978, str. 240; G. GRUNDMANN, Burgen, Schlösser u. Gutshäuser i. Sch., Fmaktfurt a. Main, 1982, S. 113; A. KWAŚNIEWSKI, Zbrodnia na kamienieckim zamku. [w:] Karkonosze, Nr 9/133/88, str. 19–21; M. PERZYŃSKI, 750 lat Starej Kamienicy. [w:] Karkonosze Nr 11/171/91, str. 23–26; T. MAZURSKA, RACHWAŁSKI, ZAŁĘSKI, Zamki Dolnego Śląska., Tom 2, W-w 96, str. 44; Słownik geografii turystycznej Sudetów., T. 4, Kotlina Jeleniogórska, W-w 1999, str. 449–455;</p>	<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)</p>
<p>23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p> <p>— Schaetzke — fot. na wklejce, S. 80; — Guerquin 1 — il. 300, 301 (fot. wieży i ruin); — Słownik ..., — 3 fot., str. 455, 456;</p>	<p>27. Załączniki</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ wkładka nr 1: cd. opisu; zestawienie materiału fotogr.; mapa orientacyjna; zdjęcie; ♦ wkładka nr 2: zdjęcia; ♦ wkładka nr 3: zdjęcia; ♦ wkładka nr 4: zdjęcia; ♦ wkładka nr 5: zdjęcia;

1. Miejscowość STARA KAMIENICA	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) RUINY ZAMKU	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. opisu; zestawienie materiału fot.; mapka orientacyjna; zdjęcie;
--	---	---

otworami, których kształt znacznie zniekształcony wskutek ubytków w murze. Otwory zach. zamknięte łukami odcinkowymi; w podłuczach otworu 2-giej kond. resztki bogatej tynkowej dekoracji renesansowej w postaci arabeskowego fryzu. Okno 3-ciej kond. elewacji wsch. z zachowanym kamiennym obramieniem fasciowym, obok niego ślad drugiego, zamurowanego otworu. Ściany pn. i pd. wieży ślepe, z wyjątkiem osiowych, umieszczonych w 3-ciej kond. prostych kluczowych otworów strzelniczych, ujętych w kamienne kwadratowe tarcze. W ścianach kondygnacji piwnic zachowały się niewielkie, w większości kwadratowe otwory okienne, zamknięte odcinkowo lub prosto, niektóre z nich, szczególnie w ścianie pd., okratowane, pochodzą w obecnej formie z czasów II wojny światowej (?) i czasów powojennych. Ściana wsch., z kilkoma oryginalnymi otworami – większymi, rozglifionymi do wnętrza, zamkniętymi odcinkowo. W części sal pd. piwnic kwadratowe otwory w grzbietach sklepień.

Otwory drzwiowe zewnętrzne. W wieży zach. dwa osiowe, pierwotnie prawdopodobnie bliźniacze otwory drzwiowe, stanowiące główne wejścia na teren zamku; smukłe, wysokie prostokątne otwory, zamknięte odcinkowo, obecnie mocno zniekształcone i pozbawione obramień. Kondygnacja piwnic zamkowych dostępna była z zewnątrz przez niewielki, prostokątny, przysadzisty otwór wsch., usytuowany w sąsiedztwie kamiennego mostu, przerzuconego przez fosę; otwór ujęty był w kamienne obramienie z prostych, masywnych bloków piaskowca (w jednym z nich zachowały się żelazne czopy zawiasów).

Otwory drzwiowe wewnętrzne. Komunikację na poziomie piwnic umożliwia wąski korytarz, równoległy do osi podłużnej budowli, z którym połączone są przejściami pd. pomieszczenia piwniczne; przejścia stanowią ujednolicone w kształtach i proporcjach, małe prostokątne otwory drzwiowe zamknięte odcinkowo. W elewacji wsch. wieży, przesunięty od osi ku pn. duży przysadzisty otwór, prawdopodobnie przejście, łączące wieżę z kond. mieszkalną zamku (?).

RZUT. Budowla założona na rzucie regularnego przysadzistego prostokąta, lekko wydłużonego w kierunku wsch. – zach. Oś podłużną układu akcentuje prostokątna wieża zach., prostopadła do osi podłużnej zamku, z osiowo umieszczonym podwójnym wejściem. Od wsch. przylega, przesunięty nieco ku pn. od osi środkowej, 3-przędzowy, sklepiony mostek, przerzucony przez fosę. Budowla w kondygnacji piwnic prawdopodobnie 3-traktowa w osi podłużnej (zachował się prawie w całości trakt pd. i narożne pomieszczenia traktu pn.); pomieszczenia piwnic w układzie korytarzowym, nie połączone bezpośrednio ze sobą.

BRYŁA. Zamek zachowany w ruinie. Budowla wolnostojąca, otoczona, obecnie wyschniętą, głęboką fosą. Do czasów dzisiejszych dotrwała główna wieża zach., z murami sięgającymi nieco powyżej wysokości trzeciej kondygnacji oraz ob-

szerna kondygnacja w części nadziemnych piwnic, z częściowo zachowanym traktem pd. i pojedynczymi pomieszczeniami traktu pn. Do wsch. części murów zamkowych przylega sklepiony, trójprzędzowy filarowy most nad fosą.

ELEWACJE.

Elewacje wsch. i zach. wieży – jednoosiowe, z przelotowym wejściem i pojedynczymi otworami okiennymi w każdej kond.; w elewacji wsch. układ otworów nieregularny, w trzeciej kond. ślad po zamurowanym otworze okiennym; pod otworami 3-ciej kond. kwadratowe wgłębienia w murze – gniazda po drewnianych belkach, prawdopodobnie elementach konstrukcyjnych stropu; okno elewacji wsch. z częściowo zachowanym renesansowym obramieniem fasciowym; w elew. zach. regularny, osiowy układ otworów; okno 2-giej kond. z zachowanym fragmentem arabeskowej dekoracji w podłuczach;

Elewacje pn. i pd. – ujednolicone, ślepe, tylko na osiach środkowych ostatnich kondygnacji pojedyncze, niewielkie strzelnice kluczowe w kwadratowych kamiennych tarczach;

Elewacje piwniczne – wyrastające do ok. 2 m nad poziom gruntu, z nielicznymi, nieregularnie rozmieszczonymi, małymi, zróżnicowanymi otworami okiennymi; w elewacji pd. otwory wtórne, obmurowane ceglami, okratowane; w elewacji wsch., w pobliżu mostu, niski otwór wejściowy w kamiennym obramieniu z bloków piaskowca;

WNĘTRZE. Wieża – wnętrza na każdej kondygnacji jednoprzestrzenne, 2-ga kond. wieży prawdopodobnie połączona przejściem pn. z niezachowaną kond. mieszkalną zamku, która, być może, była 2-traktowa i nakryta stropami. Zachowane częściowo piwnice wskazują na 3-traktowy w osi podłużnej, korytarzowy układ pomieszczeń. Przy pn.-wsch. pomieszczeniu piwnicznym zachowany fragment małej okrągłej studni (?).

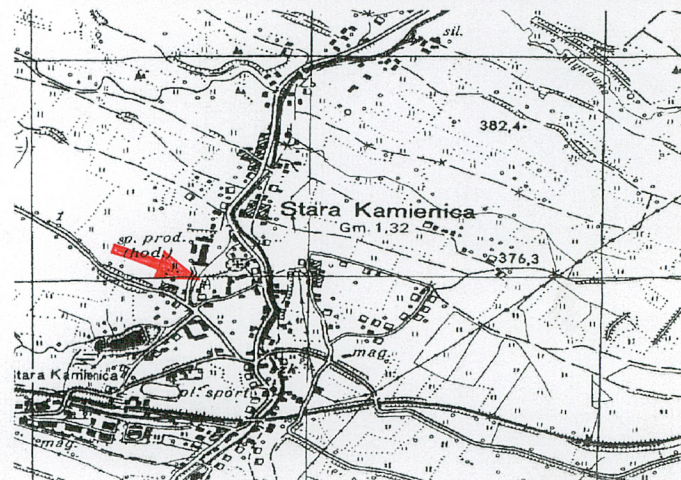
WYPOSAŻENIE. Zachowały się tylko fragmenty oryginalnego renesansowego wyposażenia, należą do nich: fasciowe obramienie okna wsch., otwory strzelnicze, proste obramienie zewnętrznego otworu wejściowego wsch. oraz fragment bogatej dekoracji tynkowej w podłuczach okna zach. wieży, w formie fryzu arabeskowego. Źródła XIX-wieczne wspominają o istniejącej nad bramą główną płycinie z datą przebudowy renesansowej i umieszczonych po obu jej stronach, pięknej roboty, wizerunkach ówczesnego właściciela zamku i jego żony, wykonanych w wypukłym reliefie, które nie zachowały się do naszych czasów.

INSTALACJE: brak jakichkolwiek instalacji.

ZESTAWIENIE MATERIAŁU FOTOGRAFICZNEGO.

1. Wieża zamkowa, widok od frontu (elew. zach.).
2. Elewacja wsch. wieży.
3. Elewacja pn. wieży.
4. Elewacja pd. wieży.
5. Kondygnacja piwnic, widok od pd.
6. Pd.-wsch. fragment murów piwnic.
7. Piwnice, widok od wsch.
8. Fragment wsch. pn. murów kond. piwnic.
9. Wieża, widok wnętrza.
10. Środkowe pomieszczenie piwniczne traktu pd.
11. Wsch., narożne pomieszczenie traktu pd. piwnic.
12. To samo pomieszczenie, widok w kierunku zach.
13. Korytarz piwniczny.
14. Luneta sklepienna pomieszczenia piwnicznego.
15. Otwór w sklepieniu piwnicy.
16. Fragment zawalonego pomieszczenia piwnicznego traktu pn.
17. Otwór okienny we wsch. części korytarza piwnicznego.
18. Górna część murów wieży.
19. Ściana zach. wieży, widok od wewnątrz.
20. Renesansowe obramienie okna wsch. wieży.
21. Strzelnica w elewacji pd. wieży.
22. Zachowany fragment dekoracji w podłuczach zach. okna wieży.
23. Jedno z piwnicznych okienek pd.
24. Wsch. wejście do piwnic.
25. Brama główna w wieży.
26. Most wsch.
27. Resztki studni (?) w trakcie środkowym piwnic.

2.

1. Miejscowość

STARA KAMIENICA

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

RUINY ZAMKU

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
zdjęcia;

3.

4.

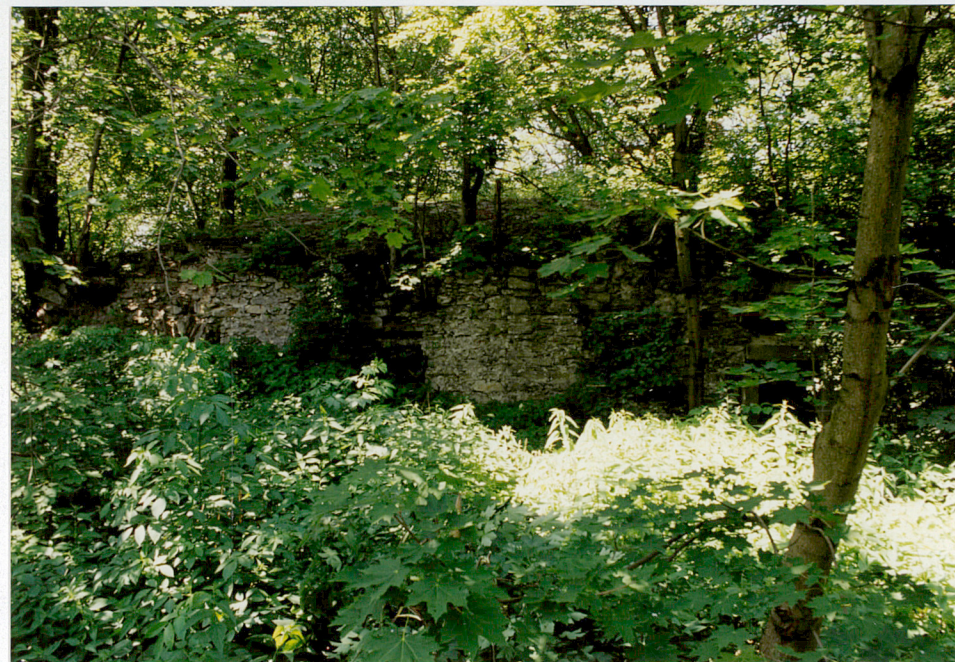
5.

6.

7.

8.

9.

1. Miejscowość

STARA KAMIENICA

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

RUINY ZAMKU

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia;

10.

11.

12.

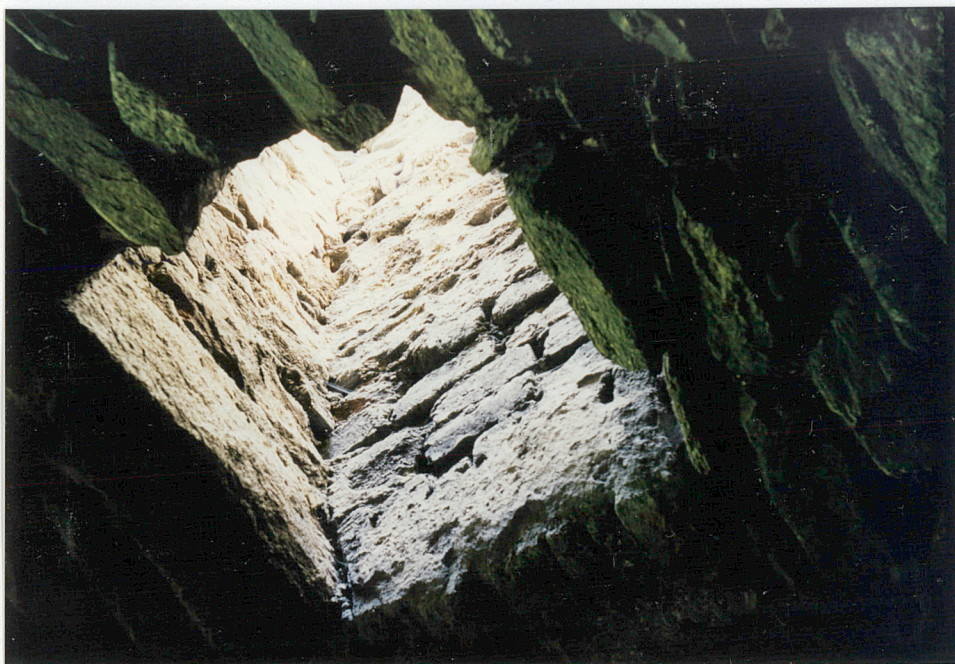
13.

14.

15.

16.

1. Miejscowość

STARA KAMIENICA

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

RUINY ZAMKU

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia;

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

1. Miejscowość

STARA KAMIENICA

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

RUINY ZAMKU

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia;

24.

25.

26.

27.

